Napredak : list hrvatsko-srbski govorećeg naroda u Australiji

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1936**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:270:401634

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Croatian Emigrant Press - Repository

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Napredak

LIST HRVATSKO-SRBSKI GOVOREĆEG NARODA U AUSTRALIJI

God I.—Br. 1. Issued Gratis. SYDNEY: DECEMBRA, 1936. Registered as a Newspaper.

Gradjanski rat plamti u Španiji.

VELIKE GROZOTE POBUNJENIKA.

Već četiri mjeseca plamti gradjanski rat u Španiji. Nekoliko desetaka hiljada osoba je ubijeno, a preko stotinu hiljada ranjeno. Gradovi i mjesta se ruše u prah i pepeo. Grazote koje se počinjavaju sa civilnim narodom, sa ženama i nejakom djecom oživljavaju staru uspomenu Inkvizicije. Španija prolazi kroz teške i mučne dane.

Gradjanski rat je započeo napadom reakcionarni fašistički oficira u vojsci protiv ustavno izabrane republikanske vlade na izoborima u februaru ove godine. Poput svojih kolega u drugim zemljama, ovi drski elementi se rukovode lozinkom: ako ne možeš doći do vlasti demagogijom i obmanom, tada silom vatre i ubijanja. Daljnji dokazi da pobunjenici nemaju masu naroda za sobom u Španiji jest fakti što je vlada bila u stanju da i ako u nenadanom momentu, uguši pobunu oficira u svim važnijim mjestima u prvi par dana. I jedino što je fašistima ostalo jest da prevažaju crnačke plaćene trupe iz Maroka, kojih su doveli nekoliko desetaka hiljada. U prvim danima i tjednima pobune, vladine trupe, woje su bile na brzu ruku sastavljene bez militarne prakse i oružja bile su u položaju da odraze pobunjenike na nizu frontova i da sve više smanjuju njihov teritorij. Ali prevažanje marokijanaca počelo je da se balancira sa državnim trupama i borba je postavala sve težom.

Po nastojanju Francuske i Britanije, došlo se je do medjunarodnog ugovora za neutralnost u borbi u Španiji. Po ovome nikakova zemlja nebi smjela da potpomaže sa orudjem ni jednu stranu. Ako se na ovo gleda sa tačke gledišta medjunarodnog zakona, tada to se kosi sa tim zakonom, jer po njemu svaka zakonita vlada imade prava za kupovanje bilo čega u drugoj zemlji pa i oružja, a po tome zakonu, takodjer, pobunjenici su lišeni takovi prava. No makako bilo, Španjolska vlada je bila blokirana u ovom slučaju.

Ali nasuprot sviju ugovora o neutralnosti, Španjolska vlada i pojedini promatrači situacije u Španiji izjavljivali su da nekezemlje u Evropi, naročito Italija i Njemačka šiljaju oružje i eroplane pobunjenicima kroz Portugalsku, koja je takodjer fašistička zemlja. Bilo je mnogo kontraverza o tome dali su te zemlje u istinu šiljale oružje pobunjenicima, ali jedan se fakat ističe sa svom svojom jasnoćom svakome, a to je da pobunjenici nijesu imali niti eroplana niti teške artilerije u išta većoj količini u početku borbe, čega ali zadnje vrijeme imaju sve više i više. Od kud je to?

Sovjetska Unija je oštro podigla pitanje kršenja ugovora od strane tih triju zemalja i izjavila je da se ona neće držati obvezatnom pod takovim ugovorom u takovim okolnostima. Ona je takodjer pozvala Englesku i Francusku da je dužnost da se pomogne demokratsku vladu u Španiji, jer u tome leži mir ili rat u Evropi. Nekoliko brodova hrane je bilo poslano iz Sovjetske Unije u Španiju kroz vrijeme borbe.

Italija i Njemačka su se oborile na ovo i da se njihova krivnja zabašuri, optužile su Sovjetsku Uniju da je ona prekršila ugovor i slala oružje. Ovo se ali nije moglo dokazati pred Odborom za neutralnost.

U Španjolskoj vladi su se učinile velike promjene od početka bitke. Dvije republikanske vlade su se promjenile i sada je obrazovana treća vlada Narodnog fronta, u kojoj sudjeluju socijalisti, republikanci, komunisti, anarhisti, Katelonijanci i Baskevi.

Sa nodmoći u modernom oružju, pobunjenici su uspjeli da dojdu pred vrata samog Madrida i vlada se je premjestila u Valenciju. Pošto vladine trupe već nekoliko dana uspješno zaustavljaju pobunjenike od zauzeća Madrida, to ovi odgovaraju bombardiranjem istog iz zraka. Bezbroj zgrada je izgoreno kao rezultat toga, prema vijestima, i preko 500 djece i žena je ubijeno po ulicama i u kućama, a preko 1200 ranjeno. Strani novinari opisuju ta bombardiranja kao sadističke zločine bez ikakove militarne važnosti.

I akopobunjenici nijesu još zauzeli Madrid, Italija i Njemačka su već prekintle veze sa Španjolskom vladom i priznale fašiste i njihovu vladu u Burgos. Dalje se kaže da će ove zemlje početi šiljati oružje otvoreno pobunjenicima i blokirati obalu Katelonije da spriječe ikakovu pomoć vladi. Kaže se da u slučaju pobjede fašista Italija i Njemačka da će primiti važna streteška mjesta u Španiji, Maroko i Balerik otocima.

Sa ovim zadnjim dogodjajima mir u Evropi, a i svijetu, visi o koncu. Demokracija gubi sve jedan za drugim položajem u korist fašista i ako se vaga ne prevrne svijet se lahko može naći u dobi nacrnijeg robstva i bitaka što ih je histoije ikad zapamtila. Da se to spriječi demokracija se mora ujediniti i stati odlučno.

Sve-Savezni Kongres Sovjeta se sasta da raspravija novi ustav.

Moskva.—Izvanredni osmi Sve-Savezni Kongres Sovjeta se je sastao u Kremlinu su 3447 delegata, mnogo gostiju, medju kojima je bio izvjesni broj stranaca u prvim redovima iz Španije.

Pojava Stalina, Molotova, Vorošilova, Kaganovića, Litvinova i ostalih vodja i državnika popratila se je dugim i burnim aplauzom.

Stalin je doni izvještaj o novom Utavu u svome dvo-satnom govoru, koji je bio prenesen po čitavoj zemlji. On je rekao da je donošenje novog ustava savremeno prema položaju u Sovjetskoj Uniji. On nije još komunistički, već socijalistički ustav, što je tek niža faza komunizma.

On je dalje rekao da u oči podivljalog fašizma "novi Sovjetski Ustav ostaje kao vječno optuženje protiv fašizma." I nastavio: "On će dati moralnu pomoć svima onim zemljama koje se bore protiv fašizma a za demokraciju."

Kaže se da će se rano iduće godine provesti novi izbori u duhu novog Ustava.

Ponovni sukos u kini.

Sukob je izbio izmedju Kineski i Mančuko-Mongolski trupa u Suiyan province. Jasno je da Mančuko i donje Mongolske trupe rade pod Japanskom komandom i u napadu na Kinske trupe su bili podpomognuti Japanskim eroplanima, Ovo je kulminacija oduže kampanje Japana da još više raskomada Kinu i odvuče je pod kontrolu i konačno ju uništi kao samostalnu državu.

General Fu Tso-yi, koji predvodi Kinske trupe u tom sektoru kaže da se oduprijeti Japanu pod svaku cijenu, a u čemu da ga podupire i General Chaing Kai-shek. No, mora se napomenuti da baš uslijed popustljivosti ovog poslijednjeg i uslijed njegove borbe unutra umjesto protiv Japana, on je omogućio Japanu da dojde dokle jest.

Sovjetski dio Kine prodlaže da se dojde do zajedničkog sporazuma u odupiranju se Japanu i da se povede borba za potpunu nacionalnu slobodu. Svi prijatelji slobode i demokracije će simpatisati u ovomo sa ugnjetenom i satrvenom Kinskom nacijom.

INTERESANTNI RAZGOVOR SA NOVO DOŠLIM ZEMLJAKOM.

Ovih dana posjetio je naš predstavnik jednog našeg zemljaka, koji je tek došao iz Juzoslavije i od njeg dobio nekih veoma interesantnih vijesti. Prema zahtjevu nemožemo iznijeti njegovo ime.

Na pitanje našeg predstavnika kakav je pložaj u zemlji, odgovorio je: "Ako mislite na ekonomski položaj, tada, mogu vam reći da je zlo, veoma zlo kod nas u Dalmaciji. Neznam dali je bolje u drugim krajevima, ali se kaže da je malo bolje u Sloveniji.

"Seljaci su preveć zaduženi i nemogu dugova plaćati, a radnici su u tako slabom položaju da štrajkovi izbijaju svaki dan. Opće je mijenje koliko se dugova tiče: nitko nitkome ništa!"

A državni odnos prema tome?

"Kako je poznato, država je nazad nekoliko godina uvela moratorium na zemljoradničke dugove, po kojem se dugovi nemogu silom pobirati. Ali sada se to tako reguliše da ako si, za primjer, dužan trgovcu koji je pobirao po 20, 30 i 40 posto kamate i ukljičivao ju svako tri mjeseca u glavnicu, njemu se mora platiti, ali ako si dužan, uzmimo, čovjeku koji je došao iz inozemstva i tamo nešto zaradio, njemu nijesi prisilan platati."

A kako porezi?

"Porezi, komuna i slični državni namet se ne plaća u opće. Seljaci su odlučni da neće platiti ni pare, jer nemaju sa čime. Seoska vlasti su jednodušne u tome sa seljacima i neće da pomažu egzekutore. Jedan slučaj je interesantan gdje su seoski pandur odlučili da orobe jednog seljaka za porez. U drugom slučaju čitavo selo se je bilo diglo na egzekutora i morao je da napusti svoju namjeru. Tako sada egzekutor dojde do seoskog glavara i ako će netko tamo donijeti plaću za porez dobro; a ako ne i ništa!"

A politička sitiacija?

"Narod je bio jednodušan protiv Jeftića i kad su izbori bili njegove su pristaše bile vodjene u parabrodu na glasanje, a opoziciji se je spriječavalo, ali je ipak morao ići. Stojadinovićeva vlada je u smislu političke slobode popustljivija."

Ali ipak postoji terora?

"E i te kako da postoji terora. Ono što sam rekao ne znači da je dana potpuna politička sloboda, već je malo slobodnije agitirati, uzmimo, za H.S.S. ili demokrate."

Tada protiv koga je teror uperen?

"U glavnome protiv komunista. Njih je hapsi pod sumnjom i muč nebili dobili priznanja. U Makarskom srezu je bila uhapšena jedna oveća grupa. Zlostavljanja, muke i trpnje koje su oni podnijeli nije moguće opisati. Kaže se da su Krista mučili, ali ono što se komunistima radi ili onima koji su osumnjičeni da su komunisti prilazi muke i samog Krista. I ovu grupu poslije mučenja morali su pustiti jer nijesu imali nikakovi dokaza ni priznanja."

Kako se narod odnosi prema tome?

"Narod je protiv takovog postupanja listom, ali kad im nemogu pomoći."

Kakovo je mišljenje o ratu, o Španiji i drugim Evropskim pitanjima?

"Narod je listom protiv rata. Ali kad je Italija napala na Abesiniju narod je simatizirao sa Abesinijom i bilo ih je spremni pomoći Abesiniji.

"O Španiji se nesmije previše otvoreno govoriti, ali narod je listom za Španjolsku vladu i kažu da se Španjolski narod bori i za njihovu demokraciju.

"Kad su ranije bili izborni dogodjaji u Španiji i Francuskoj to je izarvalo bilo veliko oduševljenje medju narodom. A naša vlada viće nije tako prijateljski raspoložena prema Francuskoj kao prije, veš se približava Njemačkoj i Italiji, što narod silno ogorčaje."

Na ovome je zevršio nas interesantni razgovor.

OSUDE ZBOG TERORIZMA I ŠPIJUNAŽE U SOVJETSKOJ UNIJI.

Moskva.—U Sovjetskoj Uniji je bilo uhapšeno nekoliko desetaka osoba, medju kojima ima i stranaca većinom Njemaca, koji su optuženi za špijunažu i terorizam. Na parnici osam Rusa i Njemački inžinjer Stickling su priznali da su špijunirali vanjskim zemljama protiv Sovjetske Unije i da su prouzrokovali katastrofu u jednom rudniku gdje je poginulo 14 rudara. Ovi su takodjer pripremali atentate protiv pojedinih vodja. u Sovjetskoj Uniji. Svi su bili osudjeni na smrt, ali da izbjegne sukob sa Njemačkom sovjetska vlada je prevrnula osudu Sticklinga na 10 godine zatvora i sa njime još dvojice Rusa, dok je ostali [illegible] ubijeno.

Ovo je tako rekuć nastavak sudjenja terorista od Trocki-Zinovjeve grupe, koji su na sudu priznali teroristički rad i izdajničke planove protiv Sovjetske vlade i veze koje su imali sa Njemačkom tajnom policijom Gestapo.

Protiv Sovjetski Blok.

Vijesti kažu da je došlo do bloka izmedju Njemačke, Japana i Italije navodno protiv komunizma, ali dok komunizam nije nikakova vanjska opasnot, ako je takov u opće, već svaka vlada može da si njime radi u svojoj vlastitoj zemlji bez pomoći druge, jasno je da je taj ugovor uperen protiv Sovjetske Unije.

Potpisaoci bloka želo da dobiju potporu Britanije, ali otkad ove zemlje [illegible] svoje ratne planove na svim krajevima svijeta, jasno je da tu nemože biti izoliranog rata protiv jedne zemlje i Britanija prema izgledima odbija da bude uvučena u ovu komplikaciju.

DokJapanski militaristi traže sporazum sa Njemačkom i urgiraju povišenje [illegible] velikog ratnog budžeta, dotle više razboriti krugovi traže da se odustane od ovakovih avanturističkih planova, jer se u njima krije opasnost. Važno je ali, kako je Litvinov napomenuo da u 48 sati poslije potpisanja ovog ugovora dva napada su bila učinjena na Japansko-Sovjetskoj granici. Ove fašističke zemlje sve više guraju svijet u novi rat, radi čega se je izjavilo na Sovjetskom Kongresu plan za daljno veliko naoružavanje, a Litvinov je rekao da dolazi dan kad će Crvena Armija morati braniti svoju domovinu.

Printed by A. Ogston for the publisher, J. Kosovich, at 31 John St., Lidcombe, in the State of New South Wales.

Borba unutar Labor partije.

Sukob dviju suprotni grupa nuntar Labor Partije u N.S.W., koji je izbio na površinu nazad nekoliko mjeseci, sve se više raširuje i zaoštruje.

Sukob se je najprije pokazao kad je došlo do nesuglasice izmedju vodstva partije i većine unija na pitanju kontroliranja radio stanice u Sydney, 2KY. Tada je bio isključen iz Labor Partije Garden, poslanik u fed. parlamentu. On je optužio vodstvo partije da su uzimali protu-radnički stav u Italo-Abesinskom ratu i zagovarali šiljanje materijala u Italiju. Radio stanica je ostala pod kontrolom unija koje su u opoziciji vodstvu Labor Partije, ali ovo je samo proširilo sukob do toga da se je prenio u sferu tko će da kontrolira partijski dnevnik "Labor Daily." Vodstvo partije sa Langom na čelu je htjelo izdavati posebnu novinu nedjeljom i tiskatiju u štampariji sadašnje novine, jer se je bojao da lahko da izgubi kontrolu sadašnje. Protiv ovoga su unije ustale koje imaju dionica u štampariji, te pošto one imaju većinu, spriječile su mu taj korak kao i promjenu pravila kompanije.

Za ovim su došli zahtjevi da se primi nazad Gardena i da se izmjenu pravila partije, kako bi se dala veća prava prdstavništva unijama i da poslanici u parlamentu sami biraju vodju i izbiru kabinet u slučaju većine, oko čega je opozicija održala konferencu.

Ovo je izazvalo isključenja nekoliko desetaka vodja opozicije iz partije i borba se razvitlala na život i smrt.

Sada se vrše izbori direktora novine i obe grupe imaju svoje kandidate, te ako opozicija bude u stanju da očuva svoju kompaktnost, svi su izgledi da će dobiti većinu nad novinom.

Drugi se izbori vrše za kandidate u federalni parlamenta i senat, te za vodstvo partije za iduću godinu. Opozicione unije sa nekoliko partijskih organizacija neće da sudjeluju u izborima za kandidate i kažu da ako oni pobjedu na idućoj konferenci da će uništiti sadašnji izbir. Velike se pripreme čine za konferencu. Partijske organizacije u okrugu izključenog poslanika Gardena većinom odbijaju ikog drugog izim njega.

Opozicionalci Langa u parlamentu otvoreno ga napadju u debatama i kažu da je on izdao radnike i glasače na nizu slučajeva i da nikad se nemogu sa njime složiti.

Svakako, ako se ne dojde do jedinstva u Larbor Partiji izgledi za iduće izbore i pobjedu Labor Partije nijesu posve ružičasti.

AMBULANTA IZ AUSTRALIJE ZA ŠPANIJU.

Odmah po izbijanju borbe u Španiji, uspostavio se je u Sydney Odbor za pomoć španjolske vlade, koji se je povezao sa raznim sličnim Odborima i organizacijama kroz zemlju i uspjelo im je da pošlju jednu ambulantu od četiri bolničarke u Španiju.

Svota novca sakupljena po ovom Odboru je £387/18/2. Prema izvještaju tog Odbora sakupljeno je direktno od iseljenika iz Jugoslavije £25/15/6.

Zadnje vijesti iz Španije kažu da se je Engleska i Francuska suprotstavile blokadi koju je namjeravao provesti General Franco i da su zaprijetile da ikakavo ticanje se u nijhove brodove biti će spriječeno vatrom od strane njihove mornarice.

Svijetski kongres mira.

U Bruselu, Belgija sastao se je od 3 do 6 septembra Svijetski Kongres Mira, sazvan po Lord Robert Cecil.

Na Kongresu je prisustvovalo preko pet hiljada delegata od raznih mišljenja i udruženja iz skoro sviju zemalja svijeta. Zabranom fašistički vlada nije moglo doći delegata iz Njemačke, Italije, Austrije, Madjarske i Portugalske. Poljska delegacija je bila zaustavljena na granici, a Jugoslavenska bi bila još onoliko velika da se budu svima dale putne isprave, i ako je predsjednik vlade Stojadinović počasni član sazivačkog odbora.

Jedan od Australsk idelegata, Ralph Gibson, koji se je već povratio nazad rekao je o tom veličanstvenom kongresu slijedeće:
putu razvitka internacionalne narodne borbe protiv rata.

"Kongres je definitivno uspio u

"Velika važnost se je dala diskusiji na Kongrešu nužnosti zaustavljanja brzo onih napadnih sila koje su do sada izrugavale Ligu Naroda i narode svijet."

Zanatsko unijska delegacija, po predlogu Johauxa, zaključila je da u slučaju da vlađe ne poduzmu efektivno zaustavljanje ijedne zemlje koja postane napadač, zanatske unije moraju provest blokadu tih zemalja na svoju ruku.
maknuću zaprijeka ranije postojeći na

·Kongres je zaključio, dalje je kazao Gibson, da provede veliku kanpanju i da se privuku svi oni koji su za mir i izabralo se je Internacionalno Mirovno Vijeće, koje ima da provede izbir takovih Vijeća po raznim zemljama.

Gibson je naglasio da se je nedostatak kongresa sastojao u tome što nije specifično imenovao napadače. Stoga je Svijetski Odbor Mira "zaključio odmah poslije kongresa da nadopuni aktivnost ujedinjeni mirovni pokreta sa konkretnom kampanjom protiv napada veliki fašistički i polu-fašistički sila Njemače, Italije i Japana."

SAMOUBOJSTVO FRANCUSKOG MINISTRA.

Francuski ministra unutarnjih poslova, Salengro je počinio samoubojstvo. Razlog se daje jer da se je zadnje vrijeme provela velika kampanja protiv njega od strane desničara koji želu da obore Blumovu vladu, da je on dezertirao Njmeačkoj vojsci za vrijeme rata. No, militarni sud za vrijeme rata i militarna istraga sada su dokazali da Salengro nije dezertirao već bio zarobljen.

Opasna i dalekosežna politička kriza može iz ovog da izbije u Francuskoj. Zagrijanost vlada do tolikog stepena da su se po drugi put poslanici u parlamentu sukobili u otvorenoj fizičkoj bitci desničari na jednoj, a lijevičari na drugoj strani.

Govori se da će se usvojiti oštri zakoni po kojima će se ograniciti lično napadnje i rovarenje u štampi.

NOBELOVA NAGRADA ŽRTVI NAZISTA.

London.—Nobelova mirovna nagrada za 1935 dodijeljena je Karlu von Ossietzky, čuvenom Njemačkom pacifisti, koji je toliko mnogo propagirao za svijetski mir.

On je tek nazad nekoliko tjedana bio oslobodjen iz zatvora u kojeg je bio bačen kad je Hitler došao na vlast.

Hitler je žestoko protestvovao kad je čuo da se je Ossietzkom dodijelila nagrada, jer to dokaziva da strani svijet drugačije cijeni njegove žrtve.

ODNESENE POVLASTICE POLITICKIM ZATVORENICIMA.

Povlastice koje su politički zatvorenici u Jugoslaviji izvojevali teškom borbom i sa pomoću emigracije i internacionalnog protesta u 1935 opet su im odnesene. Niz zatvorenika je platio svojim životima u tim borbama i štrajkovima gladju i rezultirali su u pokolju u Lepoglavi.

Poslije nego su bili prisiljeni dati zakonom propisane povlastice zatvorenicima, vlada i upravnici tamnica su iskorištavali svaku priliku da im to odnesu. Svaki put su ali susretnuti bili jednodušnim otporom politički zatvorenika, tako da je bio nužan jedan lukavi manevar ovom prilikom, koji je išao onom starom "podjeli pa vladaj." To je započelo sa premještanjem lepoglavskog upravnika Petrovića u Mitrovicu, koncem augusta. Zatvorenicima je kaza no da im se oduzimaju sva prava i da nesmiju izlaziti vani iz ćelija. Tada su se u grupama razdvojili premjestili kroz noć, tako da je u Mitrovici ostalo svega nekoliko zatvorenika.

Nitko nije znao o sudbini ovih zatvorenika i na intervenciju rodbine, uprava nije htjela ništa mnogo kazati izim da su premješteni u druge zatvore: Požarevac, Maribor, Zenicu, Lepoglavu i dr. Odmah im je bio nametnut režim kojem su podvrgnuti kriminalci, tako da nemogu da dobivaju pisama, paketa, posjeta, niti da čitaju.

Ovakav postupak beogradske diktature, koja već godinama pripovjeda o nekakovoj amnestiji, je jedan dokaz više da ona produžuje i pojačava sistem uništavanja svojih politički zatvorenika čiju energiju i kuraž za svoja prova ni bajoneti u Lepoglavi i Mitrivici nijesu mogli slomiti.

Nužno je da se odmah protestvuje protiv ovih zlodjela vlađe dok ubojica pok. Radića fašista P. Racić orgija slobodno po Požarevcu sa upravnikom zatvora.

NAROD ŽELI OČUVANJE MIRA.

Dok se ratni oblaci sve gušće kupe na horizontu i dok se mir svakim denom ugrožaje bez odgovornim dijelima vlada nekojih zemalja, mase naroda jasno i uvjerljivo izražavu svoju želju da se očuva svijetki mir i svoju gotovost da se spriječi ikoga tko im to misli odnijeti.

Te masovne želje izrazile su se u Australiji kao i drugim zemljama na velikim zborovima i demonstracijama povodom proslave obljetnice poraza prisilne vojne službe na referendumima 1916-17.

Australija je bila ona sretna zemlja u kojoj se je dalo narodu da odlučuje dali ili želi da ih se šalje u ratnu klaonicu. I australski narod u svojoj većini sijegurno nije želio ni rata ni prisilne vojne službe, kad je odbio na tim referendumima 1916 i 17 su 1,160,033 glasa protiv 1,807,557 na prvome i 1,187,747 protiv 1,015,159 glasova na drugome glasovanju.

I taj narod je ostao vjeran svojoj prošlosti kao što je svijedočeno na proslavama te obljetnice po svim većim gradovima Australije. U Sydney je bila demonstracija od nokoliko hiljada su masom od preko 10,000 na zboru u Domain. Newcastle, Melbourne, Adelaide, Brisbane i Townsville su takodjer imali zborove i demonstracije, koji su predvodjedni od starih veterana koji su predvodili kanpanju 1916. U Perthu je bio zbor na dan obljetnice i demonstracija mira na 11 novembra, dan zaključenja mira poslije velikog svijetskog rata.

Nada je da će definitivni masovni sentimanat i odlučna akcija protiv rata biti toliko jaka da će suzdržati ruke onih koji teže da podmetnu iskru svijetskoj bažvi baruta i odklonit opetovanje zlodjela u Abessiniji i sada u Španiji.

40-satni radni tjedan.

Zahtjev radnika za uvadjanjem 40-satnog radnog tjedna raste i širi se sve više. Popularnost ovog zahtjeva je velika već od dugo vrijemena, jer se osjeća da je to nužno baš sada da se izbjegne poslijedicama racionalizacije, te da se dade rada izvjesnom dijelu besposlenih koji već godinama neznaju što to znači zaslužiti dovoljno za život. Nužnost provadjanje te reforme vidi se jasno iz fakta što su nacije na medjunarodnoj konferenci u Ženevi već drugi put to usvojili u principu.

No, od kad je konferenca primijera u Adelaidu, u septembru, odbila da uzakoni 40-satni tjedan, a pojedine vlade sastavljene od Labor Partije takodjer odbijapu da se to uzakoni u njihovim pokrajinama bez da se provede univerzalno kroz čitavu zemlju, kampanja zantski unija se sve više širi na tome pitanju.

Unija općinskih radnika u N.S.W. je uspjela da dobije kraći radni tjedan za svoje članove u nekoliko desetaka općina. To je univerzalni radni tjedan u Broken Hillu.

Skoro sve unije kroz zemlju su se izjasnile za taj zahtjev, osobito Zanatska Vijeća. Vijeće u Sydney vodi već nekoliko vrijemena kampanju za taj zahtjev, a ono u Adelaidu je na svome nekidašnjem sastanku izjavilo svoje negodovanje radi sve daljne pasivnosti Australskog Vijeća Zanatski Unija na tom pitanju, te traže da oni izaberu dan kad će se imati provesti velike demonstracije i manifestacije na tom zahtjevu kroz čitavu zemlju. Oni sami su zaključili da će provesti demonstracije za kraći radni tjeda[illegible]rilikom slavljenje sto-godišnjice A[illegible]aida naskoro.

Gradjevinarski radnici u Melbourne su već dali ultimatum poslodavcima da ako ne pristanu na *40-satni tjedan* da će štrajkovati i pripreme za to se vrše kroz industriju. Željezničarske unije su održale masovni zbor u Melbourne na kojem je bilo, nasuprot velike kiše, preko 3000 radnika. A.R.U. poziva Labor Party u Victoriji d[illegible]povuče svoje podupiranje vlade Du[illegible]tana ako ova neće da uzakoni 40-satni radni tjedan, jer se ta vlada drži jedino promcću Labor Partije. Incidentalno, sa glasovanjem te vlade predlog za 40-satni radni tjedan na primijerskoj konferenci je bio poražen. Vlade W.A., Q., Tasmanije su glasovale za njeg.

Veoma je čudna stvar u čitavoj situaciji da Industrialna Komisija nije htjela da uzakoni zaključak Električnog Vijeća U Sydney, po kojem se ima dati 40-satni tjedan njihovim radnicima.

Ovo je, vjerojatno, razlog zašto rudari i metalni radnici u N.S.W. i sada radnici pivovara u Brisbanu odbijaju da idu na sud, već hoće direktne pregovore sa poslodavcima na pitanju uvadjanja 40-satni tjedan. z

Postignuća radnika u Francuskoj i Belgiji na tom pitanju bez sumnje imaju velikog utjecaja i ovo će da postane veoma važno pitanje naskoro.

LIJEK I SIROTINJA.

Zima je grozna i led svuda stiska,
Pod mrazom se lome stabala grane.
Snijeg tiho zameta, a vajetar urlika,
I evo će rek bi sve da propadne.

U dašćuri jednoj udovac besposlen sjeđi,
Razkuštrane kose, nebrijano lice,
Zubi mu svokoću, a obraz je blijeedi,
Na slamnjači leži troj enjagve djece.

U vrućici smrtnoj dvoje se prevrće,
A treće miruje, vrlo bijedo li je·
Bit će da jo ono preminulo, il' hoće,
Kao pred dva dana i majčica nje.

Lijekova,, doktora, jest o mnogo ih je,
Za sirote bez novca, al' o nino postoje!

N.D.

UNIJSKO VIJEĆE O USELJAVANJU.

Uslijed proširenja rasprave o masovnom useljavanju u Australiju zadnje vrijeme, na prvome mjestu iz Velike Britanije, Vijeće Rada u Sydney, na svome zasjedanju od 8 oktobra, usvojilo je izvještaj iztražujućeg Odbora koji se ima poslati unijama u Britaniji i upozoriti ih o opasnosti koja se krije u masovnom useljavanju.

Izvjaštaj glasi: Organizirani radnici se ne suprot-stavljaju useljavanju u principu, ali izjavljuju da, uslijed akutne krize u Australiji, nema se opravdanja za ponavljanje useljevanje na širokoj bazi kao što se to govori u nekim krugovima. Slijedeće brojke uzete od razni autoriteta dokazuju da ekonomska kriza ne omogućuje oživljenje useljavanja sada, jer broj odlazećih useljenika je porastao od 18,000 u 1927 na 28,000 u 1930, a u 1934 ukupno 12,000 useljenika je ostavilo Australju, što jasno pokazuje akutni položaj koji postoji u Australiji."

Besposlica.

Dalje se navadja besposlica u Australiji, koja u 20 razni grana industrije se vrti izmedju 5.5 posto u tipografičnoj do 26.7 posto u rudarskoj i kamenolomnoj. Ove brojke su uzete iz državne statistike i nijesu potpune jer samo polovica unija popunja statistiku. K tome se nema statistike za poljoprivredne, lučke i stočarske radnike.

Poljoprivreda.

Koliko se poljoprivrede tiče, navadja se fakat da prema državnom izvještaju svota od £84,698,422 je kreditirana poljoprivredi za razne potrebštine do juna 1934, bez kredita Poljoprivredne Banke.

Prema državnom aktu za regulisanje farmerskih dugova, u 1935 se je imalo potrošiti £12,000,000 za pomoć farmera, a samo £2,000,000 se je opredijelilo za to.

Ovo zajedno sa izjavama kompetentni ekonomista kao profesora Giblina i Britanskog komisionera Dultana, potvrdjuje fakat da ni poljoprivreda nemože trpjet ni uposliti useljenika.

Zaključci Odbora.

Na osnovu toga Odbor je predložio zasjedanju da se traži od vlade da odmah podigne potrošačku moć naroda i ako proširi tržište; da snizi satove rada prema zaključku Ženevske konference na 40 tjedno i reguliše ih prema makinizaciji industrije; da prije nego se predje na ikakovo masovno useljavanje konference se sazovu zajedno sa predstavnicima Zanatsko Unijski Vijeća i drugi srodni organizacija i dojde se do zajedničke linije na useljavanju.

ROOSEVELT POBJEDIO U AMERIČKIM IZBORIMA.

Američki predsjednički izbori su završili velikom pobjedom bivšeg predsjednika Roosevelta.

Oštra borba se je vodila izmedju Demokratske i Republikanske partije i danas u doba kad se svijet dijeli na dva velika tabora—demokraciju i fašižam, te mir i rat—bilo je nemoguće a da ona ne ulizu i u američke izbore. Postoji mnogo različiti mišljenja o tome tko je koga predstavljao u tim izborima, ali ipak jedno je jasno, a to da je Republikanska partija uz koju je pristao Hearst sa svojom bučnom štampom, radio-pop Coughlin i ostali, glavni nosioc reakcije u Americi i zato je Rooseveltova pobjeda tako nadmašna, jer ga je masa naroda shvatila kao manje zlo.

No, američka demokracija i napredak neće biti sigurne nasuprot sve pobjede Roosevelta bez da radnici i farmeri ne razviju svoju masovnu političku partiju. I ovo je druga važnost američki izbora jer su se oni proveli uz veliku propagandu i mobilizaciju za što skorije obrazovanje takove jedne Farmer Labor Partije,

Važno za organizovanje Farmer Labor Partije jest odluka industrialni unionista na čelu sa Lewisom, koji je u ovim izborima podupirao Roosevelta, a koji će pomoći njenom organizojanju. Oni sada vode veliku kampanju za organizovanje neorganizovanih milijona američki radnika u industrialne unije.

KONFERENCE HRVATSKIH PROSVJETNI KLUBOVA U AMERICI I KANADI.

Od J. Kosovića.

Stigle su nam vijesti o veoma uspješnim konferencama Hrvatskih Prosvijetnih Klubova u Americi i Kanadi, koje su se održale pred kratko vrijemena.

Poput nas u Australiji, ali mnogo prije nas, Hrvatski iseljenici u Americi i Kanadi su organizovali svoje Prosvijetne Klubove po čitavoj zemlji. Oni su uspjeli u izdavanju veoma sjajnih nvina u obe zemlje, koje se učinile mnogo zajedno sa Klubovima u prosvijetljenju Hrvatski radnika u te dvije zemlje, u njihovom kulturnom uzgoju, u povezivanju ih sa radničkim masama tih zemalja, kao i u potpomaganju protu-fašističkog pokrete u Jugoslaviji i borbi za nacionalno oslobodjenje Hrvatskog naroda.

Sa primjenama u situaciji čitavog svijeta u sve većoj opasnošću rata i fašizma promjenili su se pogledi i neposredne zadaće sviju napredni organizacija i pokreta, što nije moglo mimoić ni H. P. Klubove u Americi i Kanadi. I njihove konference su svijesno i majstorski razumjele te promjene i prema tome aktovale.

Jedna od važnih i možda nijvažnijih promjena jest da se je otvoreno i odlučno stalo na reorganizovanje Klubova na nacionalnoj bazi, t.j. Hrvati će imati svoje posebne organizacije, a Srbi svoje, itd. Sa ovime će se moći mnogo bolje kontra-aktovati fašistički elementi medju obe nacije, kojih ima i u Americi i Kanadi medju iseljenicima.

Druge važne promjene jesu pretvaranje do sada uskih Klubova, sastavljeni iz isključivo svijesnih i borbenih radnika, uširoke masavne organizacije za kulturni i socijalni uzgoj u naprednom duhu. U vezi sa ovijem su se promjenila pravila i ispustilo ime "Radnički" iz imena organizacija.

U Kanadi se je promjenilo ime "Borbe" na ime "Slobodna Misao," sa odlukom da sa takovom tro-tjednom novinom se udje u još šire slojeve Hrvatskih iseljenike. Oni takodjer razvijaju živahnu kampanju za ujedinjeni fronti sa Hrvatskom Seljačkom Strankom.

Položaj u Americi je u nešto različit, ukoliko se ima mnogo raznih organizacija medju Hrvatskim iseljenicima i oni su si postavili za zadaću organizovanje Sve-Hrvatskog Narodnog Kongresa i Kulturni Centrova po mjestima od tih raznih organizacija.

Englesko govoreća Hrvatska omladina, ili Hrvatsko-Američka omladina koje je već u izvjesnom broju organizovana uz Klubove odraslih, učinila je takodjer važne zaključke u okupljanju sve Hrvatsko-Američke omladine i pored svojih specialnih nacionalni zadaća, da se poveže sa Američkim Omladinskim Kongresom.

Glavno pitanje i osovina oko kojih se vrtu ove promjene u organizacionoj i taktičkoj formi jest, da se okupe široki slojevi Hrvatskog naroda u zajedničkoj slozi za obranu stranački prava u Americi, protiv fašizma i rata i za pomaganje protu-fašističke borbe i borbe za oslobodjenje Hrvatskog naroda u starom kraju, za kulturno podizanje Hrvatskog naroda na Američkom kontinentu.

Poslije, kad se postignu ovakavo jedinstva, moći će se govoriti o Hrvatsko-Srbskom i Slovenačkom Kongresu na Američkom kontinentu.

Mi iz daleke Australije pozdravljamo naše drugove i braću na Američkom kontinentu i uvjereni smo da okupljanje jednog milijona našeg naroda u progresivnom frontu imade svoju veliku važnost. Njihov rad nam pruža mnogo inspiracija u pouka za nas ovdje, uzimajući u obzir razliku situacij.

"NAPREDAK."
List Hrvatsko-Srbski govorećeg naroda u Australiji.

Sve dopise na adresu:
Napredak,
Box 56, P.O., Queen Victoria Buildings,
SYDNEY.

Evo nas!

Poslije dvanaesto mjesečnog nastojanja da dobijemo dozvolu za izdavanje našeg lista na Hrvatskom jeziku, u kojem smo pokazali svako strpljenje, federalna vlada je bila tako odvratna da nije htjela da u tome udovolji.

Takav zakon koji zabranjuje izdavanje novina na stranom jeziku je skroz protu-demokratičan i ne postoji u nijednoj drugoj demokratičnoj zemlji na svijetu. Novine razni mišljenja na raznim stranim jezicima izlaze u Americi, Francuskoj, Belgiji, Kanadi, Sovjetskoj Uniji i drugima, uz isto zakonsko pravo kao i domać. Šta više, u samim fašističkim zemljama u Italiji i Njemačkoj strane novine izlaze bez specijalnih dozvola od vlade, naravno u granicama zakona te zemlje.

Pa to je sve što mi želimo, naime, da izdajemo slobodno novinu u granicama zakona za štampu, koji postoje u ovoj kao i u drugim zemljama.

Ali ne, ni to nam se ne dozvoljava, dok Njemački Nazisti, Italijanski fašisti i ostali strane narodnosti izdaju slobodno novine na svojim jezicima, Novine, nekoje od kojih opravradavaju i huškaju ratna klanja i ratne pripreme, i napadajući druge narodnosti i vlade uključivši i Australsku, radi njihove opozicije toj ratnoj politici.

Mi ne želimo takovu novinu, već jednu koja će učiti naše iseljenike bratskom jedinstvu, sa domaćim masama, miru i napredku.

Valjda je to objašnjenje zašto vlada nije mogla dati uzroka radi kojih je odbijala dozvolu.

Da se je naš predlog shvatio kao iskren i ozbiljan svijedoči veliki popularni pokret koji se je digao protestirajući protiv odbijanja dozvole i tražeći da se ona izruči.

Takva jedna novina koju bi naši iseljenici razumjeli i trabali je okupila sve njih iz skoro sviju mjesta Australije energično boreći se za nju. Položaj u kojem oni danas živu bijući odsječeni od svijeta i života uslijed prilika u kojima živu a koje su im onemogućile da zakomanduju sa Engleskim jezikom kako bi to bilo nužno, i onemogućile kulturnog razvitka, je nepodnosiv.

Oni su sa svojim protestnim glasom pokazali da su oni došli u ovu zemlju kao slobodni gradjani i godinama ulagali u njoj svoju stvaralačku moć, radili i trpjeli u njoj i da nemogu dozvolit da im se prikaraćuje takovo jedno elementarno pravo koje slobodni i civilizovani čovjek izvojevao za sebe. Bez takovih prava živote prestaje biti životom i povraća se u doba kamenog robstva.

Ovo je našlo svog oduška kod preko šezdest velikih organizacija ove zemlje-industrijalnih, prosvijetnih, političkih, sprotskih i organizacija Australian Labor Party, te veliki zborova i kongresa, kao što je bio Peacee Kongres u Perethu i protu-ratni Kongres u Sydney.

Poslanici vladine stranke i opozicije u federalnom parlamentu su se pridružili ovome masovnome valu i zahtjevali su da se dozvola izda, poslanici kao Blackburn, Holloway, Clarke, Beasley, i Nairn.

Ovaj popularni pokret je u jasnom i razumljivom načinu kazao da oni nemogu dozvoliti da se tako jednostavno nose demokratska prava naroda koja su oni postigli godinama žučne borbe protiv crnih sila reakcije, te da se zemlja koja se je isprsavala kaó najdemokratičnija pretvara u rekcionarno strašilo.

Ali ako sve ovo nije moglo da ubijedi vladu da izda dozvolu, moglo je i jest podstrehnulo nas da idemo do kraja i učinimo sve u našoj moći da se to izvojuje. Mi smo pod jasnim razumjevanjem da akt na kojeg se vlada oslanja da zabranjuje izdavanje ovakove novine na stranom jeziku jest protuustavan i po tome nezakonit i zato izdajemo ovaj list sada. Veoma je moguće da će oni koji su do sada sprječavali naše izdavanje i unaprijed nastojati to učiniti, kao i otvoriti vrata nekim od nas, ako im to uspije. Ali to nas nemože zaustaviti da se borimo za naša opravdana prava, koja su dio općih demokratski prava naroda. To je, uvjereni smo, želja širokih masa kako iseljenika tako i Australskog naroda, a to je potpuno moguće obraniti ako svi vi dadete vašu moralnu i financijalnu pomoć. U slučaju da se pokuša da se uguši naš glas, tada on mora da odjenke jače nego ikada preko čitave zemlje, jer je to glas prava idemokracije. Zato računamo na vašu svestranu pomoć!

Vrijeme neka pokaže dali će nam biti moguće prosljediti naš rad za bratsko jedinstvo, sa domaćim masama, mir i napredak.

SOME OF THE STATEMENTS FAVORING THE RIGHT OF PUBLICATION OF OUR PAPER.

". . . Seeing there are newspapers allowed in Italian, German, Greek, Maltese, etc., languages, surely the Jugoslavs' need for a paper is just as pressing and important as the other nationals? We protest most sincerely to the Government on their behalf."—Barrier District Assembly Australian Labor Party.

". . . In reply thereto, I am directed to inform you that the Newcastle Trades Hall Council is pleased to comply with your request, and we have forwarded a protest to the Prime Minister as requested by you."—Newcastle Trades Hall Council.

". . . My Council realises that it is essential for papers to be printed in a language that is understandable to your countrymen, if they are to be educated into what they are entitled to as workers; also the need for organisation." — Lithgow and District Trades and Labor Council.

". . . May I suggest to you that this does appear to be somewhat harsh and an unjust discrimination against one group of nationals who have been allowed to come into our community, and who have that same desire and even longing to discuss matters of prime interest to them in their own journals and in their own tongue—even though they must learn English, as their children do, under their present conditions?

"I presume that no political thought comes into this, as we already have an avowed Nazi paper and one which endorses Mussolini politics. In saying this I do not know what the political attitude of these Jugoslavs is, but I expect that it is no more united than that of some other nationals. I do know, however, that a number of these people cannot read or write English satisfactorily, and it seems to me that we should do this small thing for them."—David G. Stead, Past President, Peace Society of N.S.W.; Past-President, Australian League of Nations Union.

SUŠA PROUZROČILA VELIKU BIJEDU NARODU.

Velika i oduža suša koja je zavladala kroz N.S.W. pogodila je nemilosrdno vrtlare okolice Sydney. U okolici Cabramatte imade se veliki broj vrtlara čiji su plodovi rajčica potpuno uništeni. Ali tu nije samo uništen njihov naporni rad, već i ulosči u formi sjemena, djubreta i ostalog. U faktu, uslijedi velike suše oni su lijevali i lijevali još više vode u nadi nebili spasili bar nešto, ali bez uspjeha, dok je trošak vode ogromno poskočio. Sada mnogim od njih predstoji samo besposlenička pomoć.

No dok se ovo dogadja sa farmerima, cijene zeleni u gradu su skočile do nezapamćenih razmjera, kao rezultata toga. I tako ovo zlo bije u najamnog radnika koji radi za mizernu nadnicu i gradsku sirotinju takodjer.

Vlada je bila primorana u oči velike bijede farmera da odluči £34,000 za stočarske farmere, koja suma je proizisla iz rukovodjenje sa rasprodajom mlijeka u gradu. Popust od 50 posto dat će se onim stočarskim farmerima u formi povratka na koncu godine od željeznica za prenašanje stočne hrane u Dungog, ali ako položaj ovi farmera bude odgovarao izvjesnim uvjetima.

Dok ovo može biti dobro, dotle ovo je samo prvi korak i pomoć samo jednom dijelu naroda, dok vrtlari vapiju za pomoći i gradska sirotinja od previsokih cijena zeleni. Povišenje nadnica radnicima dalo bi im mogućnosti da platu veću cijenu za produkte i da tako pomognu i farmerima. Takodjer je nužno paziti na profite koje vuku financijeri i veliki trgovci u baratanju sa poljoprivrednim i stačnim produktima.

PHYSICAL CULTURE IN THE SOVIET UNION.

A Letter From Moscow, U.S.S.R.

(Editorial Note: This is a letter that came from Moscow, Russia. We reprint parts of the letter as it was originally written in English.)

The Staknanov movement has secured for itself a strong foothold among the Soviet workers.

Comrade Stalin, in defining the reasons for the rise of this national movement, said:

"The basis of the Stakhanov movement served first of all the fundamental improvements in the living conditions of the workers. Life has become better, comrades. Life has become happier, and when it's happy to live the work hums."

In mastering the high technique, the Stakhanov method of work gave possibilities of attaning the most results in the minimum amount of time. The workers now have more time for their studies and to have a cultural and healthy rest. Also, to much greater extent, the interest in physical culture is growing.

Comrade Stakhanov and his fellow-worker, Dukanov, appealed to the Supreme Council of Physical Culture to help them to organise different kinds of sports in their locality.

The Supreme Council of Physical Culture fulfilled the demands of the coalminers of Donbas by sending them a group of all-round sportsmen and the necessary equipment, such as boxing gloves, skis, ice skates, weight-lifting equipment, etc., to develop all kinds of sports among the miners.

The results brought about by these measures are tremendous. Now, almost all the workess workng in various enterprises take part in various activities in sport.

The Soviet Government from year to year is steadily increasing its budget on physical culture,

WISE AND OTHERWISE.

The Bible tells us to love our neighbors, and also to love our enemies—probably because they are generally the same people.—G. K. Chesterton.

"Women, the fairest work in all creation. The edition is large, and no man should be without a copy."

Asked what he understood by "foreign entanglements," a schoolboy replied: "Spaghetti."—"Scholastic."

Britannia rules the waves.
Mussolini waves the rules.
—"Digest."

Our city has the finest alderman that money can buy.—E. Wynn.

ZA DEMOKRACIJU U UNIJI.

Opće je poznato da A.W.U., koja je toliko mnogo učinila u svome postanku da poboljša položaj radnika, danas sadrži u svojim pravilima niz protu-demokratski propisa koji daju Upravi unije mogućnost da suzbijaju bilo kojeg člana sa kojima se ne slažu iz bilo kojeg razloga. Jedan od tih propisa jest način kandidiranja se za izbore upravnih mjesta kako u centrali tako i u ograncima, gdje postojeća centralna uprava može odbiti bilo koju nominaciju za izbore. Takav slučaj se je dogodio ove godine sa F. C. Broad i J. Lane u ogranku unije u Queenslandu, koje je uprava odbila u kandidiranju bez da je zato dala ikakovog razloga. Slično se je dogadjalo sa izbiranjima Odbora za provadjanje glasanja i brojenje glasova.

Ovo je silno ogorčilo članstvo Unije, koje drži da njihove organizacije moraju biti skroz demokratične ako mislu biti vrijedne i privlačive i poveli su veliki pokret kroz istu za uredjenje pravila i proširenje demokratski prava članstva sa kojim rukovodi Centralni Odbor u Innisfail-u, N.Q.

Istodobno se je apeliralo na Arbitracioni sud da se ponište protu-demokratične klauze u pravilima. Kao rezultat sud je proglasio nevrijednim paragraf 6 i 7 točke 42 i paragraf 4 točke 64. Po ovome kandidati za upravna mjesta kako centralna tako i ogranka nije nužno više da zadovoljavaju vodstvo A.W.U. ako će se postavit na glasovanje.

Lovćenski.

USPJEŠNA ZABAVA.

Sydney.—Klub "Debeljak" je održao pred kratko vrijemena predstavu sa plesom.

Diletantska grupa je odigrala dramu "Aristokrati," dogodjaj iz života zločinaca na izgradnji Baltičko-Bjelomorskog kanala, što je bilo popraćeno kolektivnom deklamacijom "Noć" uz druge deklamacije i pjevanje.

Uzevši u obzir tek početk ovakvi zabava u Sydney, može se konstantovati veoma dobar uspjeh, te je nužno baciti se još agilnije na ovaj rad u buduće. Vrijedno je da se i Sydney sada pridružuje onim mjestima koji beru uspjehe u kulturno-prosvijetnom radu.

—Očevidac.

INTELEKTUALCI JUGOSLAVIJE ZA NARODNU PRONTU U ŠPANIJI.

Prateći sa divijenjem borbu španjolskog naroda protiv krvavog fašizma, a za slobodu i istinsku demokraciju, 97 intelektualaca je pozdravilo protu fašističke borce španjolskog narodnog fronta u dubokom uvjerenju da će velike žrtve, koje oni podnose, donijeti ploda.

Medju njima se nalazi: 23 novinara, 18 književnika, 16 publicista, 9 liječnika, 7 profesora, 6 javnih radnika, 5 glumaca, 4 slikara, 4 skulptora, 3 advokata, i 2 arhitekta.

Jasna slika kako radna inetelegencija misli o fašizmu u svojoj zemlji.

SA JEDINSTVENOG ZBORA.

Melbourne.—Radni iseljenici iz Jugoslavije, Italije i Grčke održali su jedinstveni zbor na 27 Sept. Istupili su govornici od svakog jezika i osudili fašistički teror u svojim zemljama, na što su bile izglasane protestne rezolucije.

Teror u njihovim respektivnim zemljama se je povezao sa zločinačkim nastojanjima španjolski fašistički banda koje su bacile zemlju u more krvi i pozdravilo se je herojski protu fašistički narod Španije koji se odlučno bori na frontovima.

Na zboru je bilo sakupjeno £6/6/3.

—Radop.

ŽENE U SOVJETSKIM UREDIMA.

Od prilike jedan milijon sovjetskih žena se nalazi u raznim državnim uredima. Sovjetske žene su u svim uredima jednako-pravne sa muškarcima. Pored ovoga, u rukovodećim odborima industrijskih i poljoprivredni kooperativa ima oko 100,000 žena, a 112,000 ih ima u pravosudju, to jest, zauzimaju mjesto sudaca. Osam od svake stotine seoskih sovjeta imaju ženu za predsjednicu.

Život za sovjetsku ženu je postao veseo i slobodan. Ovo objaćnjava zašto jedna 65-godišnja starica nedavno reče jednom američkom piscu: "Ja ću predložiti da sovjetska vlada sasvim uništi smrt. Ja sada hoću da živim. Sada se isplati živjeti."

DOBRO-DOŠLE UPUTE.

Ako metneš komadić kore od naranče da gori na peći preuzeti će sav miris od kuhanja.

Za gulenje rajčica,, drži ih nad otvorenom vatrom, koža će pucati i lagje će se guliti.

Ako suho grožđje ugriješ prije nego ga stavljaš u kolač, puding ili nešto drugo, ono će se bolje rastavljati, neće se skupljati u hrpu i neće padati na dno.

Da istjeraš kukce iz glavice kupusa, položi kupus glavo mdolje u mrzlu vodu i dodaj žlicu octa na svaku kvartu vode.

POLOŽAJ U CIPELARSKOJ INDUSTRIJI.

Sydney.—Ovih dana je pred Industrijalnom Komisijom, sekretar cipelarske unije, Mr. Malloney ocrtao položaj u industriji pleteni cipela i nazvao ga nepodnosivim. On je rekao da dok je unijska plaća nešto preko £4 na tjedan, u tim radnjama radnici i osobito radnice ne primaju preko £1/10/- u nekojim slučajevima i nadodao je da su vlasnici ovih radnja većinom stranci proti čega se mora nešto poduzeti.

Ovo je potpuno tačno i mogio bih se nadodati da nijedan radnik ne prima unijsku plaću u toj industriji.

Predstavnik Ministarstva Rada je rekao da su oni potpuno svijesni tog položaja i da u nekoliko slučajeva kad su poduzeli akcije protiv tih vlasnika, radnici, po pritiskom gospodara, nijesu htjeli da svijedoče u sudu.

Sada se predstvija zlatna prilika cipelarskim radnicima da povedu kampanju za poboljšanje svog položaja, koji vapije za poboljšanjem. Ovo je u isto vrijeme unizavanje ugleda sviju stranaca kroz spekulantske interese pojedinaca i zato je nužno da se provede velika kampanja medju masom protiv svih onih koji krše unijske uslove. Ali je nužno da pojedini radnici u toj industriji koji su i do sada uzimali akcije uvide da nije vrijedno to činiti pojedinačno na svoju ruku, već stupiti u uniju i nastojati da se u istu privuče što moguće više radnika i tako kroz uniju i pomoću nje zaštiti svoja prava.

Mnogo se govori o tome da vlasnici primaju nisku cijenu za cipele. To može biti fakat, ali to je njihova krivnja ,jer vode silnu konkrencu, na čemu profitiraju veliki trgovci. To se jasno može vidjeti kad se usporedi cijena cipela u trgovini i trošak oko njene izradbe.

—Cipelar.

ŽENE MOGU ODRŽAT SVOJU NACIONALNOST.

Prema riješenju federalne vlade, australske djevojke koje ožene strance, a koji nijesu australski gradjani, t.j. nijesu dobili gradjanski papira, mogu da održe svoju nacionalnost i sva gradjanska prava ako ne želu da ih se odreknu, dotle dok živu u Australiji.

Ovo je jedna veoma važno i demokratsko riješenje, za kojeg su neke ženske organizacije vodile dugu kampanju.

REFERENDUM O IZMJENI USTAVA.

Prema odluci Federalnog parlamenta, iduće godine će se dati na glasanje referendumom o izmjeni dviju točaka u Australskom Ustavu, po kojima se imad dati moć federalnoj vladi da kontrolira trgovinu i avijatiku unutar Australije, što da sada nije imala, već je to bilou rukama pojedine pokrajinske vlade.

Ova pitanja su proizišla odlukom suda u dva slučaja [illegible] kojima federalna vlada je usvajala protu-ustavne zakone na ova dva [illegible]. Govori se od strane kompetentnih pravnika da se ima niz protu ustavnih zakona, kao onaj koji zabranjuje izdavanje novina na stranom jeziku i po kojem se nama ne da dozvola.

ISELJENICI ZA POLITIČKE ZATVORENIKE U JUGOSLAVIJI.

List "Protiv Glavnjače," organ Patranata nad političkim zatvorenicima u Jugoslaviji piše da su iseljenici iz Australije poslali preko svog Patronata svotu od 4189 francuski franaka za devet mjeseci ove godine za političke zatvorenike. U mjesecu augustu i septembru poslali su 1180 franaka.

Za obračun lista "Protiv Glavnjače" poslano je 654 franka. Po ovome Australija stoji na [illegible] mjestu u doprinošima i obračunu.

Centralno Patronatsko Rukovodstvo u Parizu je izradilo kvota za pojedine zemlje za sakupljanje doprinosa za političke zatvorenike, na osnovu čega je Patronat u Australiji izradio kvote za pojedine Klubove, koji su do sada jodine organizacije što [illegible] za Patronate, te se apelira [illegible] iseljenike da doprinesu za ovu svrhu.